

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Péče o duševní zdraví

Kroky Ministerstva zdravotnictví a Národní rady pro duševní zdraví na její podporu

Snídaně s novináři, 17. 9. 2024

Národní rada pro duševní zdraví

- poradní orgán vlády v oblasti duševního zdraví, včetně preventivních opatření a včasné intervence, a dále pro oblast komplexní podpory osob s duševním onemocněním
- Vznik v roce 2022 transformací Rady vlády pro duševní zdraví a zapojením dalších osob
- předsedou je ministr zdravotnictví, výkonným místopředsedou prof. Tomáš Kašpárek
- členy zástupci ministerstev a Úřadu vlády, lidí se zkušeností s duševním onemocněním a neformálních pečujících, zástupci odborníků ze zdravotnictví i sociálních služeb, zdravotních pojišťoven, krajů i obcí
- setkává se 4x ročně
- blíže viz <https://mzd.gov.cz/rada-vlady-pro-dusevni-zdravi/>

Aktuální priority v oblasti psychiatrické péče:

- podpora a zajištění dostupnosti akutní péče
- zajištění podmínek pro výkon ochranného léčení
- zvyšování odborných kapacit

Zásadní a dlouhodobá témata v péči o pacienty

- **Kvalita péče**
- **Humanizace prostředí**
- **Dodržování lidských práv**
- **Jednodušší stížnostní mechanismus se zapojením externistů**
- **Minimalizace používání omezovacích prostředků**
- **Deeskalace, debriefing**
- **Režimová opatření**
- **Potřeba individuální a individualizované péče**
- **Mít možnost volby**

Zásadní a dlouhodobá témata v péči o pacienty

- Dostupnost péče a její financování
- Dostupnost psychoterapie
- Větší rozšíření center duševního zdraví, ambulancí s rozšířenou péčí a dalších nových typů služeb
- Rozvoj služeb v komunitě, včetně terénních
- Větší alokace prostředků z pojištění do oblasti psychiatrie – dopady duševních onemocnění do fungování ekonomiky
- Zapojení peerů do vzdělávání – lékařské fakulty, sociální práce apod.
- Větší zapojení peerů v nemocnicích
- Zapojení lidí se zkušeností do hodnocení a kontrol kvality

Zásadní a dlouhodobá témata v péči o pacienty

- **Zaměstnávání, optimálně na otevřeném trhu práce**
- **Dostupné bydlení s různou mírou podpory**
- **Poděkování, že jsme součástí**
- **Potřeba dlouhodobé koncepce, která bude kontinuální**

Co pro reformu péče o duševní zdraví dělá Ministerstvo zdravotnictví? I.

Úhrady

- nastavení úhrad pro nové typy služeb (CDZ, ARP)
- zvyšování úhrad u psychiatrie, dětské dorostové psychiatrie i u klinických psychologů a dětských klinických psychologů
- zvýhodnění zavádění požadovaných změn (centra krizové péče při urgentních příjmech, transformace psychiatrických nemocnic, zvýhodnění ambulancí zvyšujících dostupnost péče, distanční kontakt v pedopsychiatrii)

Co pro reformu péče o duševní zdraví dělá Ministerstvo zdravotnictví? II.

Vzdělávání

- podpora formou rezidenčních programů v roce 2024 – 50 míst napříč obory

Dětská a dorostová psychiatrie

vypsáno 15 rezidenčních míst

Psychiatrie

vypsáno 15 rezidenčních míst

Kliničtí psychologové

10 rezidenčních míst na obor klinická psychologie

5 míst na obor dětská klinická psychologie

5 míst na psychoterapii pro klinické psychology

Co pro reformu péče o duševní zdraví dělá Ministerstvo zdravotnictví? II.

- úpravy ve vzdělávání

Lékařské obory

- snižování počtu úvazku školitele pro 1 školence (u dětské a dorostové psychiatrie místo 2 školenců může 1 školitel mít až 3 školence)

Psychologové ve zdravotnictví, kliničtí psychologové

- zvýšení kapacit kvalifikačního kurzu psycholog ve zdravotnictví (nově nabízí i jiné subjekty než vysoké školy)
- zrušení povinné doby vzdělávání klinických psychologů

Sestry pro péči v psychiatrii a dětské sestry pro péči v dětské a dorostové psychiatrii

- úprava vzdělávání a zvýšení kompetencí sester

Co pro reformu péče o duševní zdraví dělá Ministerstvo zdravotnictví? III.

Zajištění finanční podpory změny – investice

- **národní investice**
- **výzvy IROP na investiční potřeby**
  - nemocnic (akutní péče, dětská akutní psychiatrická péče) – 56 a 57
  - komunitních služeb (CDZ, denní stacionáře) – 97 a 98

Oblast investic do psychiatrických zařízení z fondů EU

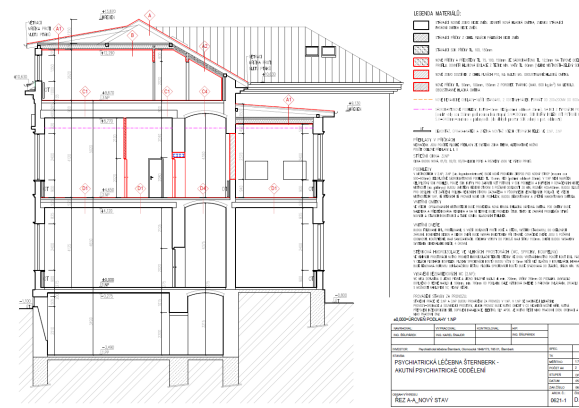
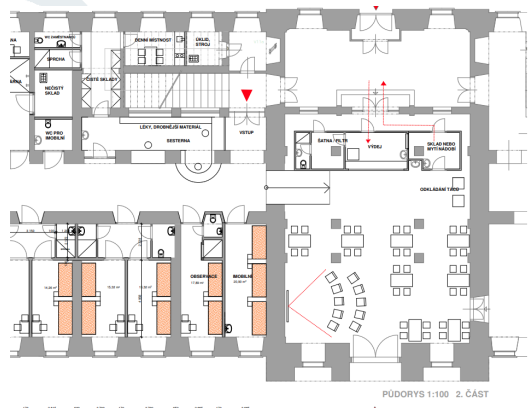
- **Oblast psychiatrie, včetně investic do infrastruktury je pravidelně podporována v rámci výzev z EU fondů**
- **V současné době se jedná především o následující výzvy:**

Výzva	Podrobněji	Celkem alokace z EU	Max. alokace ze SR
Podpora akutní a specializované lůžkové psychiatrické péče (56. a 57. výzva)	Psychiatrická péče Aktivita A – Podpora rozvoje a dostupnosti dětské akutní lůžkové psychiatrické péče Aktivita B - Podpora rozvoje a dostupnosti akutní lůžkové psychiatrické péče Aktivita C - Podpora rozvoje a dostupnosti ochranného léčení se střední úrovní dohledu	700 000 000 Kč	187 628 818 Kč
Podpora rozvoje a dostupnosti komunitní psychiatrické péče (97. a 98. výzva)	Komunitní psychiatrie vyhlášena dne 29. května 2024, příjem žádostí začal 9.7.2024 Mezi podporované aktivity patří: • ODPORA DOSTUPNOSTI CENTER DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ – vznik nových CDZ pro všechny cílové skupiny (SMI, děti, seniory, adiktologické pacienty, ochranná léčení), rozšíření kapacit • ODPORA DOSTUPNOSTI PSYCHIATRICKÉ STACIONÁRNÍ PÉČE PRO DOSPĚLÉ A DĚTSKÉ PACIENTY – vznik nových stacionářů	141 378 986 Kč	36 820 164 Kč

Oblast národních investic do psychiatrických zařízení

- Ministerstvo zdravotnictví jako zřizovatel poskytuje finanční prostředky v rámci tzv. programového financování
- Jde o investiční prostředky ze státního rozpočtu, se spoluúčastí vlastních zdrojů jednotlivých organizací

Název akce	realizace od	realizace do	Celkem SR	Celkem
PN Kroměříž - obnova a modernizace ICT	13.12.2023	31.12.2024	5 792 882,06	19 609 882,06
PL Šternberk - rekonstrukce a přístavba odd. 15 A, B	22.09.2021	31.12.2024	175 724 195,20	220 819 873,59
PN Bohnice – výstavba nového pavilonu urgentního příjmu a zvýšené psychiatrické péče – SO 01	31.03.2023	31.03.2025	72 222 396,00	90 868 435,35
DPN Velká Bíteš - pokoje se zvýšenou observací	15.09.2023	31.12.2024	822 922,00	1 032 922,00
PL Šternberk - modernizace akutního oddělení	08.09.2023	31.01.2026	71 056 277,00	88 820 346,36
PN Kroměříž - technická infrastruktura	06.12.2023	31.12.2024	7 194 590,30	10 694 590,30
PN Brno - vyvíječ páry pro prádělnu	18.12.2023	31.08.2024	1 439 496,54	1 862 996,54
PL Červený Dvůr – revitalizace Horního areálu	22.05.2024	31.12.2025	12 884 170,79	19 384 170,79
PN Horní Beřkovice - úprava zámku oddělení 7C a 7D	29.07.2024	31.12.2026	31 409 923,00	39 262 404,00
			378 546 852,89	492 355 620,99

Oblast investic do psychiatrických zařízení z fondů EU

- Investice z Integrovaného operačního programu významně pomohly zlepšit úroveň infrastruktury pro poskytování psychiatrické péče ve fakultních nemocnicích

FN Brno

SR+EU 628 mil. Kč
vlastní 50 mil. Kč

FN Plzeň

316 mil. Kč
141 mil. Kč

FN Ostrava

496 mil. Kč
7 mil. Kč

Oblast řízení psychiatrických nemocnic

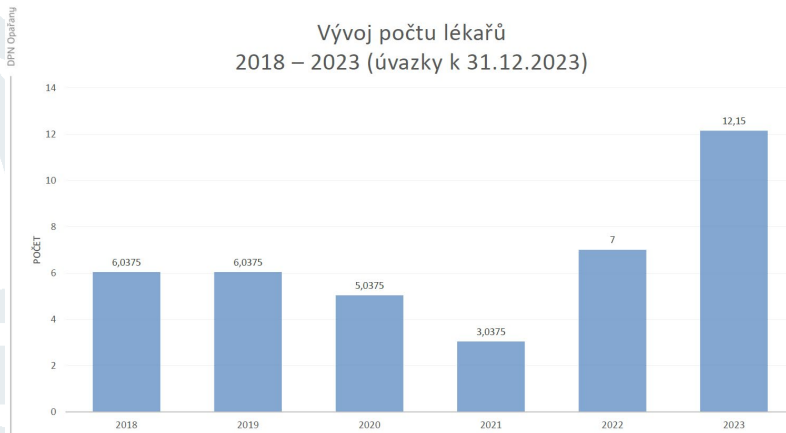
- **Ministerstvo zdravotnictví jako zřizovatel zároveň úzce spolupracuje s přímo řízenými psychiatrickými nemocnicemi při naplňování cílů reformy psychiatrické péče**
- **Nadále je zajištěna kontinuita pokračování reformních kroků v přímo řízených psychiatrických nemocnicích**
  - Nemocnice nadále zpracovávají transformační plány, které jsou odborně oponovány a je zajištěno další pokračování deinstitucionalizace psychiatrické péče
  - Probíhají strategické workshopy a návštěvy v jednotlivých zařízeních

Oblast řízení psychiatrických nemocnic

Dětská psychiatrická nemocnice Opařany

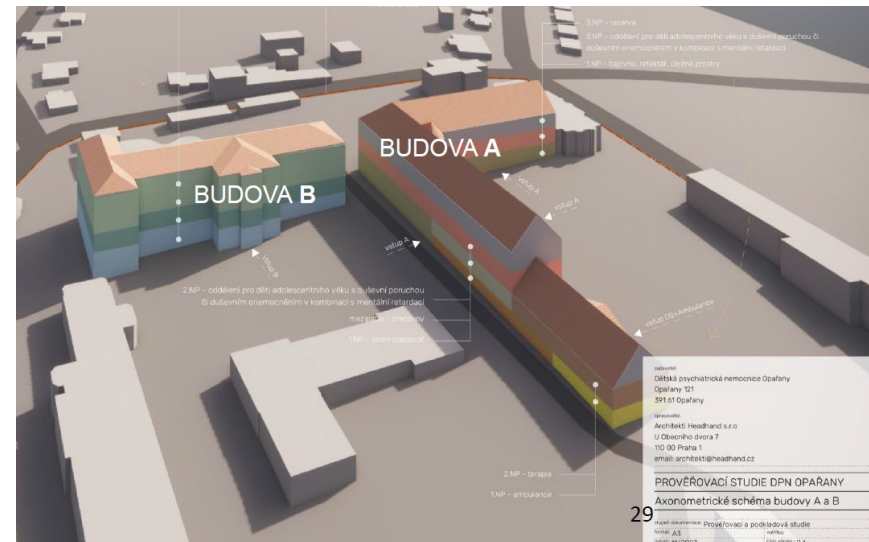
- Ministerstvo zdravotnictví nadále významně podporuje udržení provozu Dětské psychiatrické nemocnice Opařany, jako největší dětské psychiatrické nemocnice v ČR
- Úzce spolupracujeme s ředitelem DPN doc. Goetzem

Vývoj počtu lékařů
2018 – 2023 (úvazky k 31.12.2023)

Psychologové (ze stavu bez psychologa)

- 7 psychologů (1 klinický psycholog, 6 psychologů ve zdravotnictví v atestační přípravě)

Oblast řízení psychiatrických nemocnic

Národní ústav duševního zdraví

Národní ústav duševního zdraví byl významně zapojen do oblasti poskytování podpory uprchlíkům z Ukrajiny

Psychosociální podpora

VÍCE INFORMACÍ

Mapa psychosociální pomoci pro ukrajinské obyvatele

VÍCE INFORMACÍ

Podpora duševního zdraví dětí, rodičů a učitelů v ČR ovlivněných válkou na Ukrajině

VÍCE INFORMACÍ

Ambulantní psychiatrická péče

VÍCE INFORMACÍ

Další projekty NÚDZ:

Projekty NUDZ

na rovinu

Opatruj.se

LABORATOŘ MYSLI

festivál o duševním zdraví a myslí
na zdraví

PROJEKT PARAFILIK

supreme mh

Together
Against
Stigma

všech pět
pohromadě

Týdny
pro duševní
zdraví

Kogito

VIZ
DOM

Perinatal

NEURONEK
DĚTSKÁ SKUPINA NUDZ

umění
cesta
do duše

Centrum
pro sexuální zdraví
a intervence

Oblast řízení psychiatrických nemocnic

Psychiatrická nemocnice Kroměříž

- Po personální krizi a sporu bývalého vedení PN Kroměříž s lékaři došlo k rozhodnutí pověřit řízením PN Kroměříž ředitele FN Olomouc prof. Romana Havlíka
- Prof. Havlíkovi se podařilo v krátké době nemocnici stabilizovat a velmi rychle nastartovat její další rozvoj
- Úzce spolupracujeme na přípravě rozvojových projektů

Lékaři z kroměřížské psychiatrie projednají stažení výpovědi začátkem července

© 13. června 2023 15:16

O tom, zda stáhnou své výpovědi, chtějí lékaři z Psychiatrické nemocnice v Kroměříži (PNKM) jednat až s novým vedením. Část odborného personálu podala výpověď kvůli sporům s ředitelem nemocnice Pavlem Polákem. Ten v pondělí oznámil svou rezignaci.

V Kroměříži potřebujeme víc akutních lůžek, pacientů psychiatrie tam přibývá, říká dočasný šéf nemocnice

Část zdravotníků z Psychiatrické nemocnice Kroměříž podala koncem května výpověď kvůli sporům s tehdejším ředitelem Pavlem Polákem. To vedlo k jeho rezignaci a následnému dosazení dočasného ředitele Romana Havlíka. Co chce na chodu nemocnice změnit? A proč přibývá pacientů psychiatrie? „Mnoho lidí třeba nemá pozitivní vizi své budoucnosti, což výrazně zvyšuje jejich hladinu stresu,“ vysvětluje.

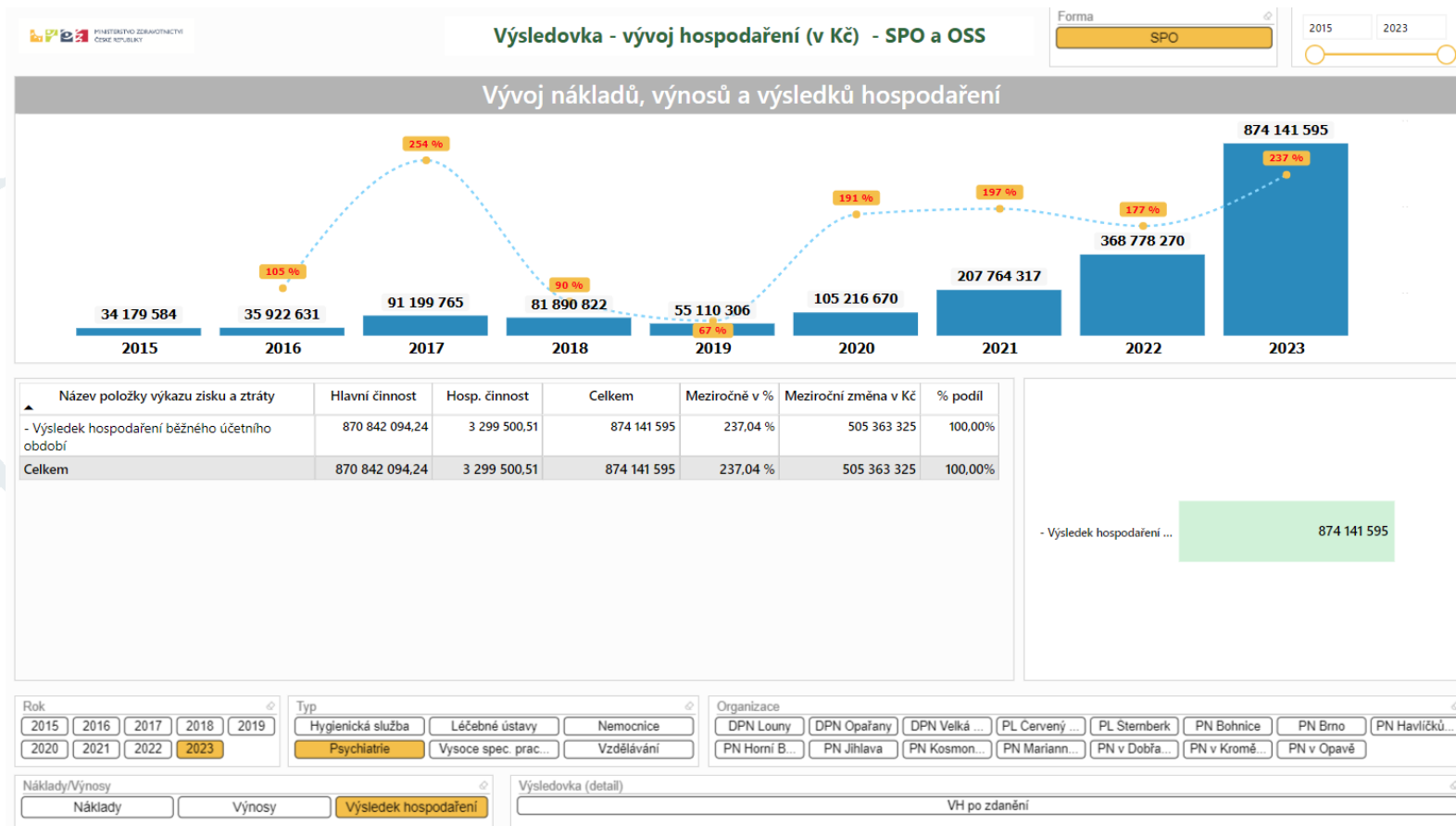
ROZHOVOR Kroměříž 12:19 25. srpna 2023 Tento článek je více než rok starý

Roman Havlík | Foto: Jaroslav Svoboda | Zdroj: ČTK

Oblast hospodaření psychiatrických nemocnic

- Úhradové nástroje, které Ministerstvo zdravotnictví v rámci nastavování úhradových mechanismů používá, umožňují další rozvoj psychiatrických nemocnic.

Co pro reformu péče o duševní zdraví dělá Ministerstvo zdravotnictví? III.

Zajištění finanční podpory změny – investice

- **výzvy OPZ+**
  - připravuje se výzva na podporu komunitní péče a transformace psychiatrických nemocnic
  - Projekty Ministerstva zdravotnictví

Triple P – Programu pozitivního rodičovství v rámci České republiky

Program na podporu rodičovských kompetencí

- cílem ve snižování špatného zacházení s dětmi
- program učí rodiče dovednosti potřebné k vybudování zdravých rodinných vztahů, zvládnání nevhodného chování dětí a předcházení problémům při jejich výchově
- nabízí rodičům jednoduché a praktické strategie, které mohou přizpůsobit svým vlastním hodnotám, přesvědčením a potřebám
- ověřený a doporučený WHO

Realizovaný od 1.4.2024 – 31.3.2027.

Triple P – Programu pozitivního rodičovství v rámci České republiky

- školení lektorů pracujících dále s rodiči v různých organizacích (střediska výchovné péče, sociálně aktivizační služby, nemocnice, rodinná centra atp.)
- doposud vyškoleno 52 lektorů z 21 organizací po celé ČR, další školení pro 120 osob v plánu nyní
- rozšíření programu ze skupiny dětí 6-12 o skupinu teenagerů
- zájemci o program Triple P se mohou obracet na triplep@mzcr.cz nebo na <https://triplep.cz/>

Podpora uživatelů a neformálních pečujících v jejich zapojování do systému péče o duševní zdraví a do hodnocení jeho kvality

Cílem je přímé zapojení lidí se zkušeností s duševním onemocněním a neformálních pečujících do systému a zvýšení vlivu na poskytování péče v oblasti duševního zdraví.

Podrobnosti na

<https://www.reformapsychiatrie.cz/projekty/podup-podpora-uzivatele-neformalnich-pecujicich-v-jejich-zapojovani-do-systemu-pece-o>

Realizovaný od 1. 6. 2024 do 31. 5. 2027

Podpora uživatelů a neformálních pečujících v jejich zapojování do systému péče o duševní zdraví a do hodnocení jeho kvality

Plánované aktivity:

- návrh metodiky plánování a podpory přímého zapojení těchto lidí do řídicích struktur v rámci úrovně krajské, úrovně ORP a úrovně poskytovatelů péče
- podpora sdružování skrze vznik krajských fór
- vzdělávání těchto lidí v oblasti peer podpory (peer – konzultanti, advokáti, lektori a hodnotitelé)
- vzdělávání odborníků s cílem dosažení partnerského přístupu
- revize plánů kvality a dodržování lidských práv ve vybraných zařízeních

Změna jako strategický nástroj zlepšení systému ochranného léčení v ČR

Cílem je sjednocení podmínek pro výkon ochranného léčení a zpřehlednění systému péče o lidi s nařízeným ochranným léčením, metodickými nástroji, vzděláváním i nastavením sběru dat pro vyhodnocení nastaveného systému.

Realizovaný od 1. 9. 2024 do 31. 8. 2028

Změna jako strategický nástroj zlepšení systému ochranného léčení v ČR

Plánované aktivity:

- podpora zvyšování kvality péče skrze metodické vedení, nastavení odpovídajícího financování i intenzivní komunikaci a vzdělávání odborníků
- zavedení nástrojů měření rizikovosti chování člověka do systému ochranného léčení
  - přístup risk-need-responsivity
- změny ve sledování průchodnosti pacienta s nařízeným ochranným léčením systémem

Rozvoj akutní psychiatrické péče

Cílem je zvýšit dostupnost akutní psychiatrické péče skrze nové prvky (změnu parametrů) a zvýšit kvalitu poskytované akutní psychiatrické péče na stávajících pracovištích.

Realizovaný od 1. 9. 2024 do 31. 8. 2027

Plánované aktivity:

- návrh systému akutní psychiatrické péče, včetně rozlišení lůžkové péče dle náročnosti
- rozvoj konceptu akutní psychiatrické ambulance
- nastavení podmínek pro zvýšení dostupnosti akutní lůžkové péče – standardy, ověření funkčnosti sítě analýzou ve 2 krajích
- vzdělávání a podpůrné aktivity pro zvyšování kvality péče

Co pro reformu péče o duševní zdraví dělá Ministerstvo zdravotnictví? IV.

Pracovní skupiny

- spolupráce resortu zdravotnictví a odborníky, lidmi se zkušeností s duševním onemocněním, neformálními pečujícími i dalšími resorty
- aktuálně řešena na resortní i meziresortní úrovni témata
  - dětského duševního zdraví a dětské a dorostové psychiatrie
  - dostupnosti psychoterapie a psychosociálních intervencí
  - krizové péče
  - aj.

Dále podpora Platformy pro sdružování lidí se zkušeností s duševním onemocněním.

Psychoterapie, psychoterapeutické a psychosociální intervence

Meziresortní a resortní Pracovní skupina pro zajištění dostupnosti psychoterapie, psychoterapeutických a psychosociálních intervencí

Zpracování návrhů

- lékařská psychoterapie
- třístupňový model psychoterapie ve zdravotnictví
- vázaná živnost psychoterapeutické poradenství

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji za pozornost!